

Отмъщение.

Живѣлъ нѣкога силниятъ и прочуть Ниязи бей. Името му се славило по цѣлото царство като зълъ и лошъ човѣкъ. Съ скромнитѣ се държалъ много злѣ: прѣзиралъ ги, гонилъ ги, а когато му паднѣло случай — биелъ и убивалъ ги. Най-много отъ него теглила раята, която той съ отвърщение наричалъ „гяури!“ Каралъ клетата рая да му работи ангария и да му дава кървавия си потъ. Безропотно понасяла тя мжкитѣ и горчевинитѣ, що лошиятъ турчинъ ѝ приготвялъ. Единичко упование хранила тя въ прѣблагия Господъ Богъ нашъ. Къмъ Него отправяла тя своитѣ мисли и погледи. Нему се молила, въ Него вѣрвала.

Силниятъ Ниязи бей, чиито родители били християни, и за да избѣгнатъ прѣслѣдването на турцитѣ, приели мохамеданската вѣра, билъ по-лошъ и отъ най-лошия турчинъ. Съ това той напълно оправдавалъ народната поговорка: „Да те пази Богъ не отъ турчинъ, а отъ потурнякъ!“.

Въ дома на родителитѣ му, ако и потурчени, се пазѣли двѣ икони като светиня: Рождество Христово и Разпятието. Майката и бащата на Ниязи почитали тия икони и срѣщу недѣлни и празнични дни палили кандило прѣдъ тѣхъ.

Щомъ умрѣли родителитѣ на младия потурнякъ, той заповѣдалъ веднага да изгорятъ иконитѣ и да счупятъ кандилото. Заради неговото сурово държане съ раята, скоро той получилъ титлата *бей* . . .

Въ градътъ гдѣто живѣлъ Ниязи бей, имало единъ чистенъ и богобоязливъ човѣкъ — Игнатъ. Той ималъ единственъ синъ — строенъ и напетъ момъкъ — Миленъ. Умрѣла била майка му — Гюргя, та бащата и синътъ живѣли заедно.

Отъ зависть, че най-красивиятъ, най-работниятъ и уменъ момъкъ въ цѣлиятъ градъ билъ Миленъ, а не синътъ на Ниязи бей — Демиръ, баятъ сторилъ намѣрение да го прѣмахне. И го извършилъ.

Тежко било на бащата. Вгорчила се неговата душа. И той като видѣлъ, че не ще може да живѣе повече въ града, разпродавъ имота си и се оттеглилъ въ гората на самотенъ животъ.

Минали години. Той остарѣлъ.

Изъ ума му не излизалъ спомена за кроткия и добродушенъ Миленъ.

Прѣзъ единъ страшенъ зименъ вѣтровитъ день дѣдо Игнатъ седѣлъ прѣдъ буйния огънь на своята горска колиба, и мислѣлъ. За жена си и за загиналия отъ ножа на Ниязи-бей свой синъ мислѣлъ.